

**ПО ЗАПОВЕД
НА ХИТЛЕР
В ТИЛА НА ВРАГА**

**ХАГЕН
БЕРГЕР**

Прозорец
2022

Съдържание

<i>Предговор</i>	7
Подразделенията със специално предназначение.....	13
Родният дом и младостта на Валтер Гирг.....	28
Гирг става войник	31
На война	35
В танковите войски.....	42
Обучение за офицер.....	47
Екскурс: Доброволци за изпълнение на специални задачи	51
Гирг в спецчастите на Скорцени	58
Операция „Ландфрид“, описана от Валтер Гирг	72
Рицарски кръст с гриф „Строго секретно“	118
Екскурс: 23 август 1944 г. Румъния преминава на страната на врага (по спомени на трансилвански гимназист).....	122
Екскурс: Съдбата на германските части в Карпатите.....	123
Гирг сформира танкова рота с Т-34 в специалната СС част „Център“	128
С пълна дегизировка в тила на руснаците.....	144
Шест седмици в съветския тил. Специалната операция на Гирг с танкове Т-34 в Западна Прусия.....	152
Смъртна присъда в Колберг	167
Вместо смъртна присъда – Дъбовите листа на Рицарския кръст	174
Алпийската крепост.....	177
В ръцете на врага	181
В тайните служби.....	184
Съдби след войната.....	203
<i>Приложение. Звания във Вермахта и в СС войските</i>	208

Предговор

През Втората световна война Валтер Гирг служи като незабележим пехотинец и още по-незабележим офицер от танковите войски, докато не се измъква от своята рутинна инструкторска служба, за да постъпи като доброволец в специалните части на Ото Скорцени*. Мотивът на Гирг е бил да допринесе лично с дръзките си и преминаващи всякакви граници действия за прелом в хода на Втората световна война. Валтер Гирг е нямал и представа, че самият той пише историята на войната.

Когато през лятото на 1944 г. мащабно настъпление на Червената армия срещу Румъния води до гигантски пробив на германския фронт от Карпатите до Дунав, Хитлер дава на Гирг заповед с най-висок гриф на секретност „Geheime Reichssache“ („Строго секретно – от особена държавна важност“).

Валтер Гирг в униформа на противника прониква в непроходим планински район на Карпатите, завзет от съветските войски. Там той действа с постоянен риск за живота си, защото като шпионин го заплашва неизбежно смъртно наказание. Тази опасна специална операция му носи и смъртна присъда (но той все пак се връща жив), и Рицарски кръст!

Човекът, на когото е посветена тази книга, е нарушил много норми и затова не е изненадващо, че адютантът на Скорцени го описва по следния начин: „Гирг играеше своя версия на руска рулетка: той имаше пет патрона в револ-

* Германският термин „Jagdverband“ (в мн. число „Jagdverbände“) буквално значи ловна или изстребителна част. Подобен буквален превод предизвиква негативни асоциации с „война за изстребление“. Частите на Скорцени нямат нищо общо с „войната за изстребление“, не са участвали в репресии срещу цивилното население или в екзекуции на евреи, не са прилагали „тактиката на изгорената земя“. Затова в тази книга е избран по-познатият на съвременните читатели термин „специални части“, или „спецчасти“. „Jagdverband“ по структура и численост съответства на отделен (понякога подсилен) батальон, „Jagdeinsatz“ – на рота. – *Бел. прев.*

вера си вместо един...“*. Това, което Карл Радъл сравнява с руска рулетка, е, че Гирг постоянно е бил привличан от смъртоносни задачи.

През 1945 г. оберщурмфюрер Гирг – отново с пълна дегизировка, този път с руски танкове – пробива през завзетите от Съветския съюз Западна Прусия и Померания. Този 700-километров боен марш продължава шест дълги седмици. В снеговете на изгубения от Германия Изток Гирг и неговите бойци ги очакват всякакви смъртни опасности.

Осъден отново на смърт, Гирг се завръща жив след тази драма и е награден с Дъбовите листа на Рицарския кръст – пръв от войниците в разузнавателно-диверсионните части на германския Вермахт.

След войната Гирг постъпва в разузнавателните служби на ФРГ – това е една от онези абсолютно скрити до съвсем скоро изненади, които тази книга поднася.

В тази биографична творба освен с бойната си дейност Валтер Гирг е представен и като човек. Експертът по темата за специалните части Патрик Агте, който дълги години след войната многократно се е срещал с бившия хауптщурмфюрер Валтер Гирг, пише: „Ясно си спомням как Валтер Гирг ме посети през 1992 г. Той беше благороден и чувствителен събеседник със силни чувства, които, както ми се струваше в началото, не отговаряха на тогавашните ми представи за войника, участвал в такива отчаяни и опасни специални операции. В него нямаше нищо от Джеймс Бонд. Валтер Гирг беше интелигентен, силен като характер и изключително приятен човек. Образован, добре изглеждащ и също така добре облечен, с безупречни, отлични обноски.

По време на нашите срещи той ми направи впечатление на сериозен и чувствителен човек. В хода на разговорите ни, продължаващи с часове, в очите му неведнъж се

* Карл Радъл, адютант на Скорцени, цитиран от Чарлс Фоули в „Kommando Sonderauftrag“. Ако в смъртоносната хазартна игра на руска рулетка има само един патрон в барабана на револвера, то, както казва Радъл, Гирг е имал пет патрона в револвера като пример за отчаяната му смелост. – *Бел. авт.*

появяваха сълзи; особено когато говореше за действията си в Западна Пруссия през 1945 г. Той беше силно развълнуван от спомените за заминаването си от пристанището в Колберг, когато гледал от катера войниците, останали на кея, които дълго му махали с ръце. Дори след много десетилетия това събитие, което той преживял, все още го вълнуваше силно. Всякакъв героичен култ му беше чужд“.

Гирг можеше да бъде много рязък, а понякога дори груб при подбора на думи, когато го питаш за някои от офицерите, с които се бе срещал в специалните части. От време на време този сарказъм се появяваше в неговите писма и бележки: „Моята работа винаги е била бойни мисии. Когато понякога идвах за кратко във Фридентал, канех някои от тези „господа“ да участват в следващата ми операция – но всички те никога нямаха време (или се подмокряха от страх)“. Тъй като Гирг, без съмнение, е имал привилегията да участва активно в битките като войник, който постоянно е излагал живота си на опасност, той ги преценяваше от гледна точка на фронтовак, който по време на тайните си операции в най-опасните ситуации е трябвало да се справя с огромен психически и физически товар, за да остане жив. От това произтичат неговите оценки, които в днешно време вероятно изглеждат твърде сурови.

Обаче бойните мисии, които е преживял, и до дълбока старост все още представляваха психическо бреме за Валтер Гирг. Под този натиск той ми писа недвусмислено: „Боли ме, когато всеки ден ровя в миналото“.

Но той винаги отговаряше подробно на конкретни и компетентни въпроси. След зададените въпроси той като че се справяше още по-трудно с преживяванията си. Усещаш колко се измъчва Гирг от спомена за неговите неимоверно тежки бойни мисии, по време на които многократно му се е налагало да се изправя лице в лице със смъртта.

„Трябва да запишем много от нещата, които толкова потискат от миналото, за да може с помощта им да се разберат преживените травми.“ С тези думи той позволи поглед към вътрешния си свят.

Валтер Гирг описа подробно своите почти легендарни тайни операции с дегизировка в Румъния. За него тези бележки бяха „не толкова спомен за младостта“, колкото един вид клапан за намаляване на психическото напрежение.

Но втората си специална операция с дегизировка – през 1945 г. с използването на танкове Т-34 в Западна Пруссия – той смяташе, че не може да опише. Твърде силни емоции избухваха дълбоко в него, когато си спомняше за тези събития. Споменът за смъртната опасност, която го е преследвала непрекъснато, имаше прекалено силно въздействие върху психиката му. Въпреки това той направи всичко възможно да отговори на моите предпазливи въпроси за хода на тази операция.

Но тогава дори не се досещах каква голяма тайна никога не ми е издал Валтер Гирг.

Пред вас, уважаеми читатели, са доклади за неговите тайни мисии и секретни операции като офицер в германските сили със специално предназначение под командването на Ото Скорцени.

Тук ще прочетете за операции, които е трябвало да останат тайна в затворения свят на секретността. Дори връчването на Рицарски кръст на Гирг се е пазело в тайна.

При търсенето на източници, неочаквано за автора, се откри, че нивото на информация за действията на германските командоси по време на войната, колкото и да е странно, и днес е същото, както през 1950 г.! Автобиографичната книга на Ото Скорцени* все още представлява по-голямата част от публикуваната информация за тези секретни действия. В продължение на много десетилетия военноисторическата наука дори не се е опитвала да започне изследване на този въпрос. Само за „бранденбургците“ (бойците от разузнавателно-диверсионното подразделение на Вермахта „Бранденбург“) имаше няколко по-нови пуб-

* Ото Скорцени. *Неизвестната война: моите тайни операции*. Прозорец, 2017 г. – Бел. прев.

ликация, но нито една от по-високо ниво или още повече, от научно естество.

Така че представената тук изследователска работа за Валтер Гирг и неговите специални операции е първата научна работа по тази тема, толкова слабо развита във военната история. Моята задача се ръководеше от същия принцип, който е водел и лауреата на наградата „Пулицър“ Джон Толанд: „Трябва да търся истината, нищо повече“ – така този американски автор от своя страна потвърждава добре познатите задачи на историка, формулирани от Леполд фон Ранке.

Авторът в продължение на много години реконструира подробно бойните действия на Валтер Гирг с онези бивши войници, с които все още можеше да се свърже след толкова дълго време, а през десетилетията бяха разкрити още много подробности от миналото.

Особено впечатлен бях от помощта на професор д-р Егон Махетанц от танковата рота на Гирг, който – малко преди неизбежната си смърт – работеше по този ръкопис, внасяше някои корекции и ме подканяше да му предоставя следващите части, така че за времето, което му оставаше, да успее да ми помогне. Подкрепата, която авторът получи от бивши бойци от специалните части на Германия, Фландрия, Норвегия, Нидерландия и Латвия, както и това, което научи за тяхната специална подготовка и опасните им действия в тила на врага, бяха впечатляващи от човешка гледна точка.

Чуждестранни архиви хвърлиха светлина върху напълно непознатата, но не по-малко сензационна кариера, която Гирг започва в тайните служби след 1945 и която го води във Федералната разузнавателна служба (BND).

Сега можете да започнете да четете историята на човека, за когото са казвали: „Ако имате нужда от някой, който да предизвика съдбата, тогава Гирг е най-подходящият човек“. Тази книга предоставя материал за истински и увлекателен филм за специалните операции по време на войната.

Искам да завърша този предговор с думите на самия Валтер Гирг. От тях ще научите, че въз основа на личния си опит и знания той решително се обявява срещу войната:

„Човек отрано се научава да се подчинява на установения ред, да се покорява, за да постигне нещо за обществото.

От 1936 до 1945 г. ние бяхме войници, вярвайки, че служим на страната си, за да я защитим от външни влияния. И все пак, каква грешка трябваше да преживеем и да платим горчиво за нея. Политиката използва други средства. Честта и лоялността са ѝ чужди, тя не познава нито съмнения, нито срам...

Войната, който и да я започне, е престъпление... Нека да защитаваме мира всеки ден“.

ПОДРАЗДЕЛЕНИЯТА СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Обща информация за специалните операции

Тази книга описва специални операции и разказва за подразделенията със специално предназначение – командосите. Понятие „командос“ още не е било общоприето, когато тези подразделения възникват през Втората световна война. В Германия ги наричали „zbV-Verbände“ (буквално – части със специално предназначение) точно поради това че те са били различни, и са ги обозначавали още като „Tarnsätze“ („дегизирани части“) ако тези действия се провеждали в униформа на противника или в цивилно облекло. Тъй като за съвременния читател понятията „Z.B.V.“ или „Tarnsätze“ са слабоизвестни, но пък „специална операция“, или „операция на командоси“, за обозначение на тази форма на нетрадиционно водене на война са общопонятни, ще използваме тези съвременни термини.

В германската военна традиция преди Втората световна война не е имало специално обучение на военни части и подразделения за специални операции, поради което при формирането и определянето на техните задачи се е наложило германците да преценят освен всичко друго и опита на съответните подразделения в други армии. Въпреки това в германската военноисторическа литература може да се намерят достатъчно указания за използване на военни хитрости. Знаменитият пруски военен теоретик и реформатор Карл фон Клаузевиц още като млад майор, през 1810 и 1811 година, е изнасял в Общата военна школа в Берлин, по-късно Военна академия, ориентирани към практиката лекции за „малката война“. В указанията му как да се превземе с изненада укрепено място може да се прочете: „Известни са и други помощни средства като например преобличане, каруци, кораби и т.н. Всички не може да се изброят и онзи, който е способен да направи нещо подоб-

но, също така лесно ще намери средства според обстоятелствата във всеки отделен случай“.

Споменаването на каруци и кораби показва военна хитрост: да се прекарват през вражеските постове войници, скрити под сламата на селските каруци или в корпусите на кораби. В плана за народното въстание срещу Наполеоновото господство, който е разработен от Гнайзенау и в значителна степен се основава на пруското постановление за ландшурма (опълчението) от 21 април 1813 г., се казва: „Това шпионство, много далеч от това да бъде презирано, е дълг в борбата срещу врага и има най-висока цена, затова трябва да се поощрява. Никаква операция не може да успее без него“. В този план са помислили и за „излизането в нелегалност“. „Ако легионът е подложен на заплахата от унищожение, той се разпръсква, скрива оръжието, шапките и шаловите си и се представя по този начин като мирни жители на селските райони.“ Даже носенето на обикновено облекло е споменато: „Често не може да се мине без преобличане на няколко души, които след това се изпращат срещу врага, за да пренесат донесения“.

Без да стъпват на традицията на предшестваци подразделения, през Втората световна война в Германия възникват подразделения със специално предназначение на Абвер II, фронтови разузнавателни команди и части в полка със специално предназначение „Бранденбург“, стигнал в крайна сметка до числеността на дивизия, авиационната ескадра 200 на Луфтвафе (KG-200), морските групи със специално предназначение и „Ягдфербенде“ – специалните части на СС.

Определение за специалните операции

„За членовете на частите със специално предназначение по време на последната война спецоперациите бяха като правило ограничено по време бойно използване на малки подразделения и на отделни бойци в тила на противника, т.е. както го формулира адмирал Канарис: „Там където други части на сражаващите се войски още не могат или повече не могат да се сражават“.“